

Березнівська центральна бібліотека
Сектор довідково-інформаційної бібліографічної роботи

Великий трудівник пера

(85 років від дня народження
Валентина Лукича Чемериса)

Березнівська центральна бібліотека
Сектор довідково-інформаційної бібліографічної роботи

Великий трудівник пера

**(85 років від дня народження
Валентина Лукича Чемериса)**

Інформаційне досьє

2021

УДК 821.161.2 (092)
В 27

«Великий трудівник пера»: інформаційне досьє/ [уклад. О.Гурин]; КЗ «Березнівська централізована система публічно-шкільних бібліотек». - Березне, 2021. - 16 с.

В інформаційному досьє підготовлені матеріали до 85-річчя від дня народження видатного українського письменника Валентина Лукича Чемериса.

Видання містить інформацію про життєвий і творчий шлях письменника, присвяти письменнику, огляд літератури, ілюстрації до книг.

Інформаційне досьє адресована широкому загалу читачів.

Життєвий і творчий шлях В. Л. Чемериса

*І все, як пісня солов'їна,
Чуття загострює моє...
Прекрасна мить, коли людина,
Людина птицею стає*

В. Сосюра

Валентин Чемерис - автор гуморесок, новел, оповідань, публіцистичних творів, він належить до унікальних особистостей у вітчизняній літературі.

Народився Валентин Лукич Чемерис 8 липня 1936 року в с. Заїченці Семенівського району на Полтавщині, де і прожив 16 років. Батько письменника Лука Макарович був, що називається, майстром на всі руки, творчою особистістю, цінителем гумору. Любив і знав напам'ять поезії Т. Шевченка, уривки з «Енеїди» І. Котляревського, брав участь у сільському гуртку художньої самодіяльності. Сам письменник вважав, що саме від своїх предків він успадкував вміння сприймати красу, відчувати сенс людського буття, талант творити та переповідати, а також не падати духом у тяжкі хвилини. Здається символічним, що зі своєю дружиною Олександрою Яківною Гуржій Лука Чемерис познайомився в сільській хаті-читальні, яку він же й організував разом зі своїми друзями, а згодом став її завідувачем. Доречно сказати, що батька в селі дуже поважали, вже в 14 років називали його на ім'я та по батькові. Він був активістом, комсомольцем, належав до спілки «Геть неписьменність!», працював інструктором у райкомі партії. До нього, шукаючи підтримки, зверталися селяни зі своїми труднощами.

У 1939 році сім'я Чемерисів перебралася до м. Богуслава на Київщині, де батька призначили заступником голови машино-тракторної станції. А в 1941 році Лука Макарович добровольцем пішов на фронт. Його дружина з п'ятирічним Валею вернулася в Заїчинці. А через короткий час і Лука

Макарович повернувся додому тяжко пораненим, із пробитими легенями. Вижити йому вдалося тільки завдяки самовідданій турботі рідних. Коли війна відкотилася на захід, радянська влада призначила його головою колгоспу. Працювати доводилося тяжко, *«жили надголодь, але трудилися на совість – за вродженою звичкою»*. Наслідки поранення та тяжке голодне життя підкосили життєві сили Луки Чемериса. За день до перемоги, 8 травня 1945 року, сім'я Чемерисів осиротіла, ховали батька всім районом. Проте, і з інших родин багато хто не повернувся додому, і неповнолітні хлопці дочасно подорослішали. Жахи війни, обстріли, вибухи, два роки німецької окупації, голодні повоєнні роки залишили незагойний слід в душі майбутнього письменника, вплинули на подальше «доросле» життя, його світогляд, бажання не втрачати жодної миті, відпущеної долею.

У шкільні роки Валя багато читав, називав сільську бібліотеку своєю другою домівкою, розносив книги літнім людям, намагаючись зробити їхнє життя приємнішим. Він і у подальшому своєму житті ставився до людей з повагою, був завжди доброзичливим і чуйним, допомагав у складних ситуаціях. Трохи писав вірші.

У 1953 році через стан здоров'я переїхав із матір'ю до Дніпропетровська, лікувався в лікарні ім. Мечнікова. Сорок років він прожив в цьому місті. Тут закінчив середню школу, працював у радгоспі «Нижньодніпровський», на низці підприємств Придніпров'я, зокрема на металургійному заводі імені Комінтерну. Пізніше був журналістом у редакціях обласних газет. Перше його оповідання «Як я навчився писати гуморески» надруковано в 1959 році в дніпропетровській газеті «Молодий лєнінець». З 1963 року він – член Спілки письменників України. В 1971 році заочно закінчив Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького в Москві. У 1972–1976 рр. працював редактором республіканського видавництва «Промінь», у 1989–1993 рр. – головою Дніпропетровської організації Спілки письменників України. Дніпропетровськ став його другим рідним містом. *«При слові “Полтавщина” в мене щемно тепліє біля серця... Бо це земля юності моєї ранньої, земля моїх батьків, дідів, прадідів, земля моїх пращурів – козаків і*

селян, край роду мого, а це – навечно. Але й при слові “Дніпропетровщина” теж щемно тепліє біля серця, адже на берегах Дніпра – батьківщина моїх дітей і онуків, край, де я утверджував себе в Україні, де слово моє розпочало свій шлях до читачів...», – писав В. Чемерис.

З 1993 року жив і працював у Кєві, був заступником головного редактора та завідувачем відділу сатири газети «Літературна Україна». У 1993–1994 рр. – головний консультант із питань літератури в адміністрації Президента України. У 1996–2001 рр. – секретар Національної спілки письменників України, член її Президії і Вищої ради.

Був одружений з 1965 року. В 1966 році народилась дочка Оксана, в 1968 – син Ярослав. Дружина Клавдія Іванівна померла в 2000 році від онкологічного захворювання, похована на Байковому кладовищі в Києві. Її смерть стала для Валентина Лукича тяжким ударом. Він називав її «ластівкою» – на могилі Клавдії Іванівни на надмогильній плиті разом із малюнком ластівки викарбувано його вірш. Дочка Оксана – філологиня, проживає у місті Дніпрі. Її дочка, Дарина Сухоніс-Табацька – відома журналістка. Син Ярослав Чемерис – спортивний тренер, також проживає у Дніпрі, одружений, має двох доньок.

Другу дружину Валентина Чемериса звати Людмила Іванівна Карпова-Чемерис, вона працює в Київському Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського на кафедрі суспільних наук.

Загалом у письменника вийшли в 1962-2015 р.р. історичні твори, фантастика, гумор, романи-есе. Також видав 20 веселих збірок – гуморески, пародії, веселі повісті. Серед них: „Вибори таємного агента”, „Як стати щасливим”, „Коли спокушає диявол”, „Операція „Земфіра””, „Царська охота”, „Де хазяйнує Валя Чемерис”, „Ярлик на князівство”, „Пригоди богині Іштар”, „Сатирик у Кремлі” та ін.

За романи з історії України „Фортеця на Бористені” та „Ордер на любов” автору присуджена Міжнародна премія Українського козацтва „Лицарське перо”, 2008 рік.

В 2009 році присуджена літературна премія ім. Івана Мазепи за історичний роман про гетьмана Петра Дорошенка „Без права повернення”.

В. Чемерис – автор історичних романів: „Ольвія”, „Скандал в імператорському сімействі”, „Смерть Атея”, „Епірська відьма, або Олімпіада – цариця македонська”, „Фортеця на Бористені”, „Генерали імперії”, „Трагедія гетьмана Мазепи”; повісті: „Її звали янголом смерті”, „Я любила Шевченка”, „Кохання в Україні” „Життя і смерть Володимира Глібовича, князя переяславського”, „Убивство на хуторі біля Диканьки”, „Три шаблі над скарбом”, „Державна коханка”, „День Ворона” та ін.; фантастичних: „Білий король детективу”, „Приречені на щастя”, „В Сузір’ї Дракона”; оповідань, збірок і повістей: „Три секунди на вибір”, „Маруся Чурай”, „Тайна Агати Крісті”; романів-есе: „Президент”, „Голгофа українського православ’я”, „Веселий смуток мій”, „Бомба для Патріарха”; романів: „Сини змієногої богині” „Ордер на любов”, „Таємнича пригода на Орлі” „Золотий саркофаг”, „Феномен Фенікса”, „Ваші пальці пахнуть ладаном ...”, роман-есе, „Тузітала – вождь самоанців ”, „Пригоди богині Іштар”, „Пришельці з планети Земля”, „Марина – цариця Московська“, „Ярославна”, „Верхи на птеродактилі” повість-хімерія, вона ж – фентезі, „Коник з дерев’яною ногою”, оповідання і повісті для дітей, та багато інших.

В.Чемерис – автор ряду творів для дітей. Повість „Аравійська пустеля” вміщена в підручнику з української літератури для 5-го класу, уривок з роману „Ольвія” – в хрестоматії української літератури для 7-8-х класів, у 4-му класі вивчається оповідання „Три секунди на вибір”, також твори із збірки “Візантійський кінь”.

«І сьогодні я вважаю (і твердо переконаний), що найкраще, і найблагородніше, і найсвятіше, але найтяжче, найневдячніше у світі заняття, що прирівнюється і до солодкої праці, і водночас до каторжної прикутого до весел галерника – так ось таке воно, писання книг. А тому письменство для мене було, є і буде, аж доки житиму на цьому світі, життям, його сенсом, вірою в завтра. Це мій кисень для дихання, кров для життя, все те, без чого я вже не можу жити.»

В. Чемерис

Валентин Чемерис прожив довге плідне життя. До останнього зберігаючи творчу активність, він написав понад 70 книжок – історичні романи, сатиричні та гумористичні збірки, твори для дітей, романи-есеї, фантастичні збірки. Твори письменника перекладено мовами колишніх республік СРСР, а також німецькою, болгарською, румунською, польською. Для багатьох молодих літературних початківців він був добрим другом і мудрим наставником, взірцем духовності, толерантності, працьовитості.

Помер Валентин Чемерис 4 грудня 2016 року в Києві у віці 80 років. Вже після смерті письменника, у 2018 році, вийшов його автобіографічний роман «Це я, званий Чемерисом...». Твори письменника й надалі продовжують видаватися, задовольняючи зростаючий інтерес читачів до його творчості, до історії української минувшини. Відоме видавництво «Фоліо» в серії «Історія України в романах», починаючи з 2008 року, видало цілу низку історичних творів Чемериса: «Ольвія» (2008), «Фортеця на Борисфені» (2008, 2011), «Генерали імперії» (2008), «Ордер на любов» (2010), «Смерть Атея» (2008, 2011), «Ярославна» (2013), «Марина – цариця московська» (2014), «Ваші пальці пахнуть ладаном» (2014), «Сини змієногої богині» (2015), «Трагедія гетьмана Мазепи» (2015), «Анна Київська – королева Франції» (2016), «Рогнеда» (2016), «Княгиня і хан» (2017), «Олена – вершниця зі списом» (2017), «Золота осінь гетьманщини» (2017), «Тарас Шевченко: сто днів кохання» (2017).

Безперечно, Валентин Лукич Чемерис зробив значний внесок у розвиток духовності української нації, залишивши чималу духовну спадщину своїм нащадкам. Його творчий доробок – справжня скарбниця національної культури української держави.

Нагороди і творчі відзнаки

Українська держава гідно оцінила творчі здобутки Валентина Чемериса. Нагороджений орденами Української православної церкви (рівноапостольного князя Володимира Великого I, II, III ступенів, святого архистратига Михаїла, Андрія Первозванного II ступеня;); орденом Святого Кирила й Мефодія; Почесною грамотою і медаллю Кабміну України.

Він – лауреат республіканської премії в галузі сатири та гумору ім. О. Вишні за збірку «Еліксир для чоловіків», нагороджений літературно-мистецькими преміями ім. Ф. Маківчука та С. Олійника (2008), гумористичними преміями Одарки і Карася, неодноразовий лауреат премії гумористичного журналу «Перець».

У 1990 році отримав найпрестижнішу краєзнавчу нагороду – всеукраїнську літературну премію імені Д.І. Яворницького за романи: «Скандал в імператорському сімействі» та «Смерть Атея»; у 2008 році – за романи «Фортеця на Борисфені» та «Ордер на любов» авторові присуджена Міжнародна премія Українського козацтва «Лицарське перо»; у 2009 році – Всеукраїнська літературна Аркадієвська премія за роман «Ольвія» (чотири масових видання); у 2009 році присуджена літературна премія імені Івана Мазепи за історичний роман про гетьмана Петра Дорошенка «Без права повернення»; літературно-мистецька премія ім. І. Нечуя-Левицького за повість «Убивство на хуторі біля Диканьки».

Він відзначений багатьма урядовими грамотами. Заслужений працівник культури України.

Поети про Валентина Чемериса

Павло Глазовий назвав його : «добрий вигадько і штукар». «Валентин Чемерис належить до когорти тих відомих і – ведучих, - наших сміхотворців України, - чиї веселі речі я читаю із задоволенням, з відкриттям нового. Він невтомний, плодovitий в хорошому значенні цього слова, вигадливий і, безперечно, знаходиться в постійному русі, на творчому злеті. Майстер, він урізноманітнює прийоми, дошукується свого, пише гостро-актуально, образно-дотепно. Якщо використовує відомі сюжети (чи героїв), повертає їх по-своєму, інтерпретує свіжо й винахідливо-іронічно. Фантазії йому не позичати. Добрий вигадько і штукар! Чудовий гуморист від Бога! Валентин Чемерис, або для мене просто Валя, Валя Чемерис – сміхотворець високого рангу і класу, я його люблю і шаную. Певний, що українську гумористику без його імені вже не уявити».

Олесь Жолдак

«Твій вогник творчий не згасити.

Чемерисе, Чемерисе, гей!
Не можеш місяця прожити
Без нових романів, повістей...

Анатолій Камінчук

В Валентина Чемериса
Є така чудова риса:
Має ліру як мортиру –
Чеше прозу і сатиру.

Михайло Чхан

Він був і є, як гумор молодим,
А молодих, як сміху, наплотив.
Він їх творив – не з власного ребра,
А з гострого, веселого пера.
Бо є закон: ніколи Чемерис
Без сміху й не спав
І... не журились.

Твори письменника

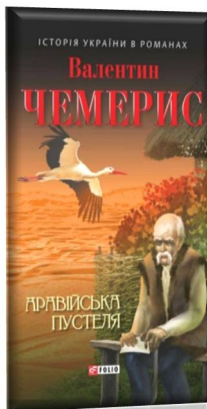

Чемерис В. Л. Амазонка; Київ – Соловки / Валентин Чемерис; худож.-оформлювач Л. П. Вировець. - Харків:ЛА «Час читати», 2016. - 507 с.

Книжка присвячена поетам ХХ століття.

Що спонукало Олену Телігу, героїню повісті «Амазонка», вишукану красуню-аристократку, не менш прекрасну поетесу, яку називали новітньою Лесею Українкою, ступити на кривавий шлях боротьби за визволення Батьківщини? Письменник зображує жінку, що вміє і страждати, і радіти, і бути ніжною, але коли перед нею ворог — стає хороброю та незламною. Такою й зустріла Олена свою смерть у горезвісному Бабиному Яру в Києві в лютому 1942 року, де її, патріотку, члена ОУН, розстріляли німецькі фашисти.

Про трагічну долю чотирьох поетів: Крушельницьких — батька Антона й сина Івана, та Вороних — батька Миколу й сина Марка, про їхнє життя, творчість, любов і загибель під час сталінського «Великого терору» 1930-х років читач дізнається з роману-есе «Київ—Соловки».

Чемерис В. Л. Аравійська пустеля: іст. роман / Валентин Чемерис; худож.-оформлювач Л. П. Вировець. - Харків: Фоліо, 2016. - 443 с.

У цій книжці дорослих і дітей зацікавить погляд автора на події, які відбувалися в різні роки, — з проекцією на сьогодення. Своєрідна мандрівка Україною разом з письменником стане справжньою екскурсією із захоплюючими краєвидами та цікавими розповідями, якими Валентин Чемерис начебто стверджує, що доля однієї людини, її почуття та думки так само важливі, як доля народів, події, з яких потім твориться історія.

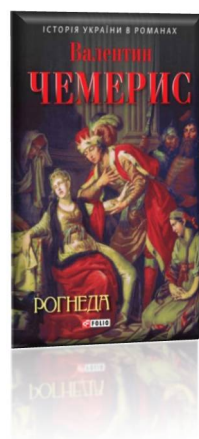
Чемерис В. Л. Анна Київська: роман / Валентин Чемерис; худож.-оформлювач Л. П. Вировець. - Харків: Фоліо, 2016. - 220 с.

Роман присвячений доньці Ярослава Мудрого, красуні Анні, першій королеві Франції. Вона подарувала Генріху I не тільки спадкоємця корони - Філіпа, а й значною мірою змінила хід французької історії. Смілива, розумна та освячена королева поступово стає співправителькою Генріха. Її підписи стоять поруч з підписами короля на важливих державних указах. Але чи була щаслива ця жінка і де вона закінчила свій земний шлях, про це не знає ніхто.....

Чемерис В. Л. Марина – цариця московська: іст. роман / В.Л. Чемерис; худож.-оформлювач О.М.Іванова. - К: ДОВЖЕНКО БУКС, 2016. - 699 с.

Свої листи на батьківщину вона підписувала: «Марина — цариця московська». І вона була нею — царицею московською. Щоправда, всього лише дев'ять (!) днів у році 1606-му. І потім вісім років неймовірних злетів і карколомних падінь. Марина Мнішек, польська графиня, вісімнадцятирічна дочка воєводи з українського Самбора з Карпат, волею випадку (чи історії) стала царицею і жоною двох царів тих лихих часів, які на Русі прозвали Смутними, а її — царицею Смути. Про це й розповідається в романі Валентина Чемериса. А ще про кохання Марини до молодого царя Дмитрія, про останню її любов до козацького отамана Івана Заруцького, про криваву трагедію, що її спіткала, і про подальшу долю московської цариці, чиє життя так рано урвалося — у 26 років — у башті Коломенського кремля і яка вже після своєї смерті буде оголошена відьмою і чаклункою.....

Чемерис В. Л. Рогнеда: роман/ Валентин Чемерис; худож.-оформлювач Л. П. Вировець. - Харків: Орбіта, 2016. - 283 с.

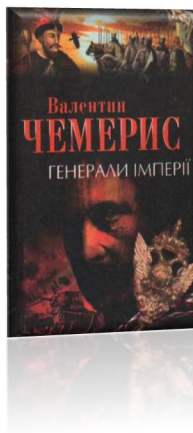
«Рогнеда» — роман-сказання про вродливу та гордовиту полоцьку княжну. Все, здавалося б, обіцяло їй любов, обожнювання і щастя. Але ці надії рухнули водномить, коли красуня Рогнеда опинилася в потоці бурхливих подій та суперництва двох рідних братів — Ярополка і Володимира Святославичів, коли виключно-гордо

відмовила Володимирі, ще й назвала його зневажливо «сином рабині». Таких образ Володимир не прощав нікому...

Чемерис В. Л. Ярославна/ Валентин Чемерис; худож.-оформлювач О.Д.Кононученко. - Харків: Фоліо, 2015. - 508 с.

Ярославна — одна з найвидатніших постатей Київської Русі, донька галицького князя Ярослава Осмомисла й жінка князя Ігоря Святославовича. Відомі й невідомі перипетії її життя та любові вже дев'ять століть хвилюють читачів. «Ярославна» — це роман про княжі міжусобиці, що колись підірвали Русь, це розповідь про віковічну боротьбу з кочівниками. Роман переповнений динамічних і бурхливих пригод, пов'язаних з походом князя Ігоря.

Чемерис В. Л. Генерали імперії: іст. романи /Валентин Чемерис. - Харків:ТОВ «Бібколектор», 2013. - 380 с.

Петро Дорофійович Дорошенко і Карл Густав Еміль Маннергейм... Що спільного між ними, чому відомий український письменник Валентин Чемерис з'єднав розповідь про долю цих двох історичних постатей у одну книжку? Один жив у XVII столітті, а другий — більш ніж на два століття пізніше, один був українцем, а другий — фіном. Але якщо придивитися уважніше, то спільного у українського гетьмана та національного героя фінів багато. Вони певний час служили імперії, вони обидва домоглися високих чинів у неї. Але і у Дорошенко, і у Маннергейма було в серці щось, перед чим не спроможні встояти ані чини, ані імперії. Це «щось» — любов до батьківщини. Саме заради цього і Дорошенко, і Маннергейм кинули виклик імперії, саме цьому вони присвятили своє життя...

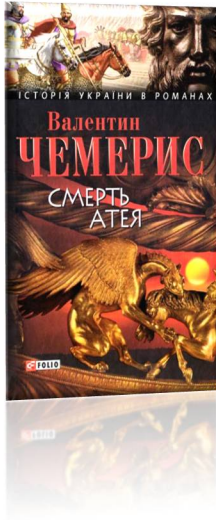
Чемерис В. Л. Ольвія: роман / В.Л. Чемерис. – К.: «Техніка», 2013. - 412с.

В романі «Ольвія» йдеться про конкретну і важливу історичну подію — війну між скіфами та могутнім перським військом царя Дарія, що відбувалася наприкінці VI століття до нашої ери. А на тлі цієї війни розгортається історія короткого і трагічного життя юної гречанки Ольвії, яка заради союзу зі скіфами іде заміж за скіфського царя Тапура...

Чемерис В. Л. Фортеця на Борисфені: іст. роман / В.Л. Чемерис; худож.-оформлювач С.В.Кривенченко. - Харків: Фоліо, 2012. - 443 с.

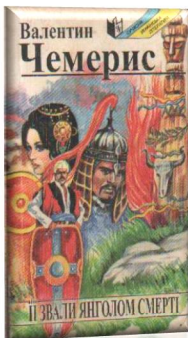
Роман «Фортеця на Борисфені» присвячено досить невеликому проміжку часу в українській історії. Невеликому, але дуже важливому, який став предтечею Великої Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Події

починаються з літа 1635 року, коли запорожці на чолі з гетьманом Іваном Сулимою зруйнували Кодацьку фортецю на Дніпрі, і закінчуються Кумейківською битвою, під час якої українці гідно боронили свою честь та землю від польської шляхти, і тільки зрада не дала їм можливості перемогти...

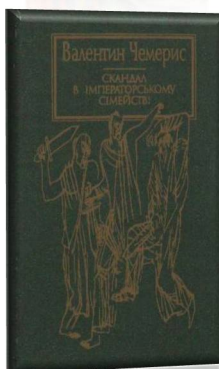
Чемерис В. Л. Смерть Атея: іст. роман /Валентин Чемерис. - Харків: Фоліо, 2011. - 384 с.

«Атей, який воював з Філіппом, сином Амінти, мабуть, був господарем усіх тутешніх варварів» — так писав грецький історик Страбон. А інший історик, римлянин Помпей Трог, зазначав, що Атей «на рівних вів переговори з Філіппом Македонським». Зі слів поважних істориків ми знаємо, що скіфський цар Атей, який жив у IV столітті до н.е. був людиною, якнайменше, неординарною. І дійсно, саме при ньому Скіфія досягла піку своєї могутності. Військо Атея було непереможним, ніхто не міг встояти на його шляху. Про цю людину, про те, як жили наші далекі предки — скіфи, розповідає у своєму романі відомий український письменник Валентин Чемерис.

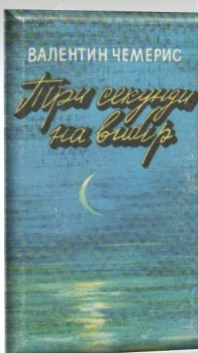
Чемерис В. Л. Ії звали янголом смерті: іст. повісті. – К.: Укр. письменник, 1999. – 239с.

Історичні події, які описані в повістях відбуваються в різний період на просторах Скіфії, Київської Русі, козацької України.

Чемерис В. Л. Скандал в імператорском семействе: Исторический роман. - К.: Рад. пысьмэннык, 1988. – 415с.

В основі історичного роману - щастя і нещастя Публія Овідія Назона, видатного римського поета, творця «Любовних елегій» і інших віршів, і Октавіана Августа, римського імператора. У творі діють історичні особи - Полководець Антоній, цариця Клеопатра, поети Горацій і Вергілій, державний діяч Меценат, філософ Цицерон. Роман сповнений драматизму, розповідає про кохання і вірності, дружбу і зраду, про ті трагічні події, які протягом півстоліття йшли в Римській державі.

Чемерис В. Л. Три секунди на вибір: повісті, оповідання. – Дніпропетровськ: промінь, 1987. – 263с.

Подружжя ілюзіоністів Гейко десятки літ демонструє фокуси, і немає за них щасливішої пари. Але це тільки так здається зі сцени, бо одного – єдиного фокуса – як можна жити без любові – вони не в змозі розгадати.

Про кохання і вірність, про те що самотність щасливою не буває, про радість зустрічей і біль втрати, жагу діяльності в ім'я людського добра і мужність в роки війни, про край свій, його чисті води і ясні зорі, про незвичайні пригоди грибівників і рибалок розповідають ліричні повісті та оповідання.

Чемерис В. Л. Приречені на щастя: Фантастичний роман про Адама і Єву та про їхню любов. - К.: Рад. письменник, 1985. – 279с.

Роман-хроніка, роман-казка, роман-легенда — так можна визначити жанр твору сучасного українського письменника. Його головні герої Адам і Єва внаслідок трагічного випадку приречені на... щастя. Наперекір критичній ситуації, що склалася, долаючи відчай і горе, герої знаходять у собі мужність протистояти силам природи. Між ними народжується світле і чисте почуття. Вони, нарешті, знаходять одне одного.

Трагедія і оптимізм, лірика й посмішка стали тим сплавом, з якого й народився цей твір.

Публікації на сторінках періодичних видань

Чемерис В. Ходить сон коло вікон (Поема-фентезі) / В. Л. Чемерис // Дзвін : літературно-мистецький та громадсько-політичний часопис НСПУ. – 2004. – № 1. – С. 97–100.

Чемерис В. Л. Письменник про що пише? Про людську долю. Нема людської долі, то немає про що писати / В. Л. Чемерис // Українська мова та література : всеукраїнська газета для вчителів : шкільний світ. - 2015. - № 5. - С. 7-8.

Бабак В. Валентин Чемерис "Вітька+Галя, або Повість про перше кохання" : цикл уроків / В. Бабак // Українська мова та література : всеукраїнська газета для вчителів : шкільний світ. - 2018. - № 7/8. - С. 45-53.

Лауреати «Березоля-2001» // Літературна Україна : спеціалізована. – 2002. – №11.–С.6.

Поліщук О. Валентин Чемерис "Вітька+Галя, або Повість про перше кохання" : цикл уроків / О. Поліщук, Л. Пилипович // Українська мова та література : всеукраїнська газета для вчителів : шкільний світ. - 2018. - № 7/8. - С. 54-60.

Романчук Л. Загадка чарівності: про В. Чемериса / Романчук Л.// Київ : літературно-художній і громадсько-політичний журнал письменників України.– 2001.– № 9–10. – С. 138–141.

